

noot
in er
en Ge-
en en
haar
oe te
werst-
tijn en
an de
k een
toch
leiten
indere
skend,
at be-
in dat
punt,
pract-
den
bij de
e was
eerste
Kerk

ten, of
bewijs
roeger
Over-
en of
parti-
orden,
cht. De
is deze,
in kerk
voor
zorgt,
e be-
meerde
weten-
wezen
te. En
emand,
e kent,
we als
erleden
preken,
kerke-
gewest,
ng van
en ge-

te doen
aar dat
erd be-
moelijk

een der
meerde
reiniteit
sondaar
ang van
de ere
meerde
vandaar
de ook
ste aan
n, voor
ak mag
plaats
in Gods
met een
hij wel
de te
ste bede
om niet
de rijk-
geschool
ede wil
an onzen
terstelijk
al me-
wilsheid,
gheid en
en, roe-
eldt niet
zijn man
chap —
drukt —
naar die
n daarin
rt, is een
aboli-
openba-
schonk,
af te lei-
te wereld
daarom
Christus
in hemel
en eenig
medalies
oor Hem
weer tot
temming
gevoerd,
iteit, die
rens hem
t procla-
van Hem
Christus'
et rusten,
van ons
enschap,
gebracht,
gebricht
beschou-
de kunst,
rlaten en
broeder-
de prak-
van het
isme was
et eischt
t politiek
enschap
dat echt
beginsel
tevrede-
e kweek-
er predi-
er een
die voor
weer de

houding tusschen natuur en genade, tusschen het werk van den Vader en van den Zoon. De genade is volgens de Gereformeerde niet een nieuwe schepping, die los maakt de natuur komt te staan, maar ze is altoos herschepping, reparatie, natuur, herstel van de door de zonde bedorven natuur. De Zoon, door wien dit werk der genade tot stand komt, is niet gekomen om het werk des Vaders, dat in de schepping geschonken is, te niet te doen, maar om dit scheppingswerk te rodden, en tot zijn oorspronkelijke bestemming terug te brengen. Van de valsche scheiding, die dualisme, tusschen natuur en genade, wereld en kerk, de wetenschap en de theologie, wil de Gereformeerde daarom niets weten, Christus zelf heeft het tot zijn jongeren gezegd: 'gij zijt het licht en het zout der wereld, en zooals het licht niet onder een kormaat verborgen mag worden, maar moet uitgedragen worden om het donker te verdrijven; zooals het zout niet in een vat mag bewaard, maar met het voedsel moet vermengd worden om het liefder te wenen; — zoo is de heilige roeping van Gods volk om het licht hun geschonken, en het zout hun toebetrouwd, te doen inwerken op de wereld. Dat licht en dat zout nu is niet anders dan Gods heilig Woord, de openbaring door Christus ons geschonken. Dat licht op te sluiten in een Theologische kweek-school, in plaats van het uit te dragen in de School der wetenschap en met dat licht heel de wetenschap te bestralen, gaat dus lijnrecht in tegen Christus woord. De profetische roeping, die de Theologie heeft, om uit Gods woord de schatten van Goddelijke wijsheid en kennis op te graven en die te doen schitteren voor ons aller oog, kan de Theologie nooit behoorlijk vervullen, wanneer ze buiten de School der wetenschap wordt gesloten. Men kan wel zeggen, dat de Theologie deze taak ook aan een kerkelijke kweek-school vervullen kan doordat haar beoefenaars wetenschappelijke werken schrijven en uitgeven, en tot op zekere hoogte is dit ook niet onjuist. Maar dit geschiedt dan toch altoos uiterst gebrekkig en onvolkomen. De ervaring heeft dan ook in alle tijden geleerd, dat wanneer de Theologie in een kerkelijke kweek-school werd opgesloten en de Universiteiten van een Theologische faculteit worden beroofd, het droeve gevolg daarvan is, dat de mannen der wetenschap met deze Theologie al spoedig geen rekening meer hielden en de wetenschap steeds verder begon af te wijken van Gods Woord. Een levend en organisch verband tusschen de Theologie en de andere wetenschappen, zooals dit alleen aan een Universiteit mogelijk is, is daarom de door God gewilde verhouding. De Theologie wordt daardoor bewaard voor afsterfing en versteening; ze ondergaat voortdurend den invloed der andere wetenschappen en ze wordt tegelijk op haar beurt geprikkeld om het licht van Gods Woord te zoeken ook voor die vragen, die deze andere wetenschappen haar stellen. Zoo alleen, in het geheel der wetenschappen ingelijfd, daarmede ten nauwste verbonden, kan ze de hooge en heerlijke roeping vervullen, die God haar schonk.

Dar er in de plaatsing van de Theologie aan de Universiteit ook een gevaar schuilt, kan, omdat van de andere wetenschappen, vooral wanneer deze door ongelovige mannen beoefend worden, een verkeerde invloed op de Theologie kan uitgaan, ontkenen we daarom niet, en de historie onzer Landshoogescholen heeft dat helaas wel geleerd. Maar vooreerst ontkomt men dit gevaar toch niet, door de Theologie in een kerkelijke kweek-school te isoleren, want wanneer de mannen, die daar onderwijs geven, werkelijke mannen van wetenschappelijke aanleg zijn, kunnen ze zich niet hermetisch afsluiten van de algemeen wetenschappelijke richtingen van hun tijd, en ondergaan ze toch min of meer den invloed dier stelsels. Feit is dan ook, dat op meer dan een van deze kerkelijke kweek-scholen in het buitenland de hoogleraren niet minder ver van de belijdenis der Kerk zijn afgeweken, dan de hoogleraren aan de Universiteiten. Indien men dit gevaar wilde voorkomen, zou de Kerk eigenlijk aan deze hoogleraren moeten verbieden, van de wetenschap in het algemeen kennis te nemen, en een index moeten opstellen van verboden boeken, die noch de hoogleraren noch de studenten van dit seminarie mochten lezen of gebruiken. Zelfs de Roomsche Kerk heeft dit echter niet aangedurfd; het lezen van kettersche boeken verbiedt ze wel aan de leken, maar niet aan de hoogleraren die aan haar seminaria zijn verbonden. En een Gereformeerde Kerk zou nog veel minder tot zulk een maatregel kunnen of mogen besluiten. In de tweede plaats dreigt zulk een gevaar zeker, wanneer de Theologie optreedt aan een Hoogeschool, waar de andere wetenschappen door ongelovige mannen beoefend worden, maar niet aan een Universiteit, die voor al hare faculteiten op den grondslag der Gereformeerde beginselen staat en waarvan ieder hoogleraar een geloovig Christen is, die juist tracht voor zijn wetenschap de ordinantie Gods op te sporen en te handhaven. Maar ook al ware het zoo, dat uit de plaatsing der Theologie aan een Universiteit dit gevaar voortvloeide, dan is dit hetzelfde gevaar, dat elk kind Gods dreigt, wanneer het zich niet in een klooster opsluit, maar in de wereld optreedt om daar God te dienen. Nu heeft Christus nooit aan zijn discipelen geboden om tot wereldwijding en wereldvlucht de toevlucht te nemen: Hij heeft ze uitgezonden midden in de wereld om daar zijn getuigen te zijn, en geboden tot zijn Vader in het hoogerpriesterlijk gebed, niet dat God hen uit de wereld zou wegnemen, maar dat Hij ze in de wereld

bewaren zou. En waar we ook hier niet wijzer mogen zijn dan Christus onze Leermeester, maar alleen naar zijn Woord te handelen hebben, daar moet het gevaar, dat in deze aanraking met de wereld schuilt, wel ons bewegen om dubbel op onze hoede te wezen en te vuriger te bidden, dat God ons beware voor den zondigen invloed, die van de wereld uitgaat, maar het mag nooit ons er toe leiden, om onze roeping prijs te geven, dat we een licht en zout der wereld zullen zijn. En datzelfde, wat elk Christen aangaande zijn plaats en roeping in de wereld belijdt, geldt ook van de Theologie. Ze kan geen zuurdeeg wezen, dat de drie maten meels doorzuurt, of ze moet ook optreden aan de School der wetenschap en haar invloed op heel de wetenschap doen gelden.

Natuurlijk zou er over de Gereformeerde beginselen, die hierbij in het spel zijn, nog veel meer te zeggen wezen. Maar hetgeen we hier kort hebben aangestipt is wel voldoende geweest, om duidelijk te maken, waarom het waarlijk niet een toevallig feit is; ook niet een nawerking van vroegere historische toestanden, gelijk men wel beweerd heeft, maar veelmeer de innerlijke drijfkracht van het Gereformeerde beginsel zelf, die gemaakt heeft, dat onze Gereformeerde vaders geen kerkelijke kweek-scholen hebben gesticht en daarin de Theologie hebben opgesloten, maar steeds gezorgd hebben, dat er Gereformeerde Universiteiten kwamen, waar ook de Theologie haar eigen plaats kreeg.

DR. H. H. K.

Uit de Pers.

Naar aanleiding van de toenemende actie der socialistischen in de Hervormde Kerk schrijft Dr. Landwehr in de Rotterdamse Kerkbode:

Het is een opmerkelijk verschijnsel, dat in den laatste tijd de modernen in Ned. Herv. kerk krachtig propaganda maken voor hun beginselen. Jaren lang hebben zij zich tamelijk afgezonderd. Daar was geen actie onder hen. Het schen, albet ze voor het kerkelijke leven onverschillig waren, maar die onverschilligheid was plaats maken voor belangstelling. Het is een kwaad zaak voor de rechtzinnigen in de Ned. Herv. kerk, immers, die hun rustzucht verlaten, laten worden, zullen wel toestemmen, dat de rechtzinnigen in de meeste steden, waar zij het heft in handen hebben, dat heft alleen hebben door de lakheid van de modernen, want als die zich gaan wenen, dan is het met de hoerschappij der rechtzinnigen in de steden spoedig gedaan. Dit is al bewezen in Dordrecht en Alkmaar en er zullen wel meer meden volgen. Zelfs de socialistischen beginnen propaganda te maken. In de Bijde Wereld kan men het volgende lezen:

«Ik geloof, dat de tijd nu gekomen is, om de hand aan den ploeg te slaan. De vrijzinnigheidsvormen ontwikkelen steeds groter kracht. Van ethisch-orthodoxe zijde is een vereniging voor evenredige verhoudingen opgericht. Wanneer wij de socialistische arbeiders, die uitte in deze dingen kunnen brengen, lijk mij de kans zeer groot, dat binnen niet al te lang, de macht der sterke rechtzinnigheid, die nu, zekende het feit dat de minderheid is, regent, kan gebroken worden — en dat ook onze stem in de Amsterdamse gemeente zal worden gehoord. En dat is toch waarlijk wel waard, dat daarvoor met alle kracht gestreefd wordt».

Zoo ziet men, dat het ongelof, zich aan alle zijden opmaakt, om in de Herv. kerk meer macht te verkrijgen.

Wij vinden dat een droevig teken des tijds en een groote ontzachting voor hen, die nu al jaren lang geweest hebben met de volkerker. Dr. Krommigt e.a. hebben altoos gezegd: wij willen de volkerker, om op ons volk in te werken. Van gereformeerde zijde is daarentegen beweerd: dat kont gij ook, als ge met het grootschap breekt, maar dat onkenke Dr. K. O. neem niet breken. Van separatisme, zooals men dat beliet te noemen, is men bang. Men wil veel liever alle nuances in de Herv. kerk nog waarden. Zelfs de Modernen, tot op zekere hoogte althans, als er maar geen sprake is van breken, want dat is allerverschrikkelijkt.

Hoe men in zoo'n positie getrouw kan blijven, is veen een raadsel. Maar nu wordt het voor de mannen van de volkerker penibel. Wanneer de Modernen en zelfs de Socialistischen gaan ageren, misschien elken der straks de hand reiken op kerkelijk terrein, gelijk ze dat deden op politiek terrein, dan is het met de meerderheid der rechtzinnigen op vele plaatsen uit. En wat dan?

Zal men dan wakker worden? Of al men dan nog zeggen: de volkerker is alles? De tijden zijn ernstig en een vergadering als in Den Haag gehouden is, kon wel eens blyken weer vrucht voor het Modernisme te hebben afgeworpen, dan de rechtzinnigen ooit hadden gehoopt of gedacht.

Wij blijven op ons terrein voortarbeiten en de Heere regent onze arbeid.

Wij zullen echter ons niet opsluiten in onzen eigen kring.

Neen, ons hart gaat uit naar allen, die de waarheid liefhebben. Mochten alle gereformeerden in ons goede land nog eens bijeen gaan wonen! Dan zou men eerst recht op het volk kunnen inwerken, maar wanneer al dat gebeurd? Hij den Heere zijn alle dingen mogelijk, en de voortrekkers komen er al meer en meer, dat vele Hervormden zich op den duur toch niet willen blijven buigen onder het juk der synodale hiërarchie. Welnu, vrij van het juk, kunnen wij elkander ontmoeten, en dan is er hoop.

Vooral Amsterdam mag wel op zijn hoede zijn. De toelag is, om in de hoofdstad van ons land een socialistisch predikant te doen betoepen worden.

Of de ethischen met hun stelsel van evenredige verhoudingen, dat in Christus Kerk natuurlijk een dwarsheid is, ook daartoe zouden medewerken?

Officiële Berichten.

NAAR ROTTERDAM!

De Vereniging tot Chr. Verz. van Zenuwlijders roept ons Woensdag 3 Juni naar de Maas-stad. Zal het weer gaan als vorige jaren, dat behalve het Bestuur er slechts een zeer luttel aantal afgevaardigden tegenwoordig is? M. i. mag deze verkeerde gewoonte niet langer gevolgd worden. Want op die vergadering wordt eene beslissing genomen over de hoogste belangen van den Christelijken arbeid in den dienst der barmhartigheid. Ook nu weer zal er gehandeld worden over een eventuele benoeming van een Geestelijk-Verzorger. Laten de afdelingen en corporatie toch afgevaardigden zenden. De reiskosten worden

gerestimeerd. En mogen er tevens vele belangstellenden uit Rotterdam en omgeving komen. Te meer, waar Dr. Schermers in de namiddagverg. (p.m. 2 uur) een referaat zal houden over «Het droeven van den menschen». Zij er veel belangstelling en geve de Heere ziele gemeenmeerde vergadering, die het Christelijk Sanatorium voor Zenuwlijders ten goede mag komen. Gouda, 28-5-14.

T. SAP.

Voorzitter v. d. Alg. Ondersteuningkas der Vereniging.

P. S. De vergadering wordt gehouden in de restauratiezaal van de Diergarde, aanvang 's morgens 11 uur.

ZUID-LIMBURG.

Mag ik, handelende op last van Deputaten voor Evangelisatie in N.-Brabant en Limburg, eens in Uw blad een vriendelijk verzoek doen? Het verzoek geldt onze Broeders Predikanten, die het voornemen mochten hebben, om deze zomer eenigen tijd met vacante in het natuurschoone Limburg door te brengen.

Langs dezen weg dan vragen wij dien Broeders: Zoudt U alsdan niet eens een Zondag voor de veratroide Broeders en Zusters te Heerlen of te Maastricht kunnen optreden? De onkosten welke hieraan verbonden mochten zijn, zullen deputaten U gaarne vergoeden. U zoudt hiernede een gewaardeerde bijdrage leveren aan onzen heiligen arbeid der Evangelisatie in Limburg. Het arbeidsveld is zoo uitgebreid en de arbeidskrachten zoo gering. Kont, Broeders, helpt ons eens een handje. Mocht U hiervoor gelegenheid hebben, gaarne ontvang ondergeteekende hiervan tijdig kennis. Met vriendelijke aanbeveling,

H. DEKKER.

Velle, 23 Mei 1914.

Kort verslag van de Vergadering der Classis Brielle 29 April 1914.

De vergadering wordt op gebruikelijke wijze geopend. Voorz. Dr. Dekker, ass. Dr. v. Lammert, scriba Dr. Esselink. Alle kerken zijn wetig vertegenwoordigd. Van Melissant, N.-Heloet en Abbenbroek is een diaken afgevaardigd, wien de reden gehoord, keurzaam wordt verleend.

De notulen worden gelezen en goetvanderd goedgekeurd.

Van de classis Dordt is bericht ontvangen, dat zij aan 't verzoek om hulp in den D. d. W. niet kan voldoen.

Na bespreking van het rapport der deputaten der Prov. Synode lukte een voorstel tot herziening van de Bijbelvertaling, oordeelt de Vergadering het meest gewenscht aan de Generale Synode de vraag voor te leggen, of naar haar oordeel, de tijd is gekomen voor een herziening van de Statenvertaling, of voor een nieuwe vertaling.

Aan Dr. D. Smallegange te Brielle wordt, op zijn verzoek, wegens voortdurende zenuwzwakte, nadat de daarop betrekking hebbende stukken zijn nagezien en in orde bevonden, en met goedkeuring van de Deputaten der Prov. Synode, eervol emeritaat verleend, met dank voor zijne bijna veertigjarige trouwe dienst in onze kerken.

Melissant vraagt finantieel steun om te kunnen komen tot 't betoepen van D. d. W. De classis adviseert om deze zaak eerst te bespreken op een vergadering van de mansdijnen onder leiding van den consulent.

De kerkeraad van M. diene een klacht in tegen-eenheid lidmaten, die op een bevoegdheid tegen den kerkeraad hebben doen teekenen lidmaten, zonder dat deze met den geheelen invloed van het bevoegdheid bekend waren. De vergadering spreekt hare afkeuring daarvoor uit.

Aan den Brief wordt advies gegeven in zake een toelastak, en goedgekeurd dat Dr. Mol consulent van den Brief is.

Voorgeleed wordt, dat de benoeming tot de onderscheidene deputatschappen niet zal plaats hebben in de vergadering van Mei, maar in die van Augustus. Aangenomen.

Tot afgevaardigden naar de Prov. Synode op 17 Juni te Gorinchem te houden, worden benoemd Dr. D. d. W. van Lammert en Dr. Dekker, primus, en Dr. Mol en Dr. Esselink secundus; en de Br's onderling J. C. Borgdorff en P. v. d. Berg primus, en L. Donkersloot en W. Klok, secundus.

By de rondvraag naar Art. 31 wordt uitgeproken, dat Tinte gehouden is een doopbewijs van een kind aldaar gedoopt aan Rockanje af te geven.

De kerkeraad van Zuidland vraagt, of de vergaderingen der classis voortaan te Spijkensse kunnen plaats hebben. Na bespreking dier zaak neemt Zuidland thans die vraag terug.

De vergadering neemt kennis van een dringende aanvraag om steun voor Rijn-Prinsen.

De vacature-beurten worden geregeld als volgt: Den Rommel, in Juni, Dr. Haghebeck, in Aug. Dr. Goote; Brielle in Juli eventueel en Dr. d. W. uit de classis Rotterdam; Melissant in Juni Dr. v. Pernis in Aug. Dr. Koster; Tinte in Juni Dr. Esselink, in Juli Dr. Sleeswijk Visser; Hellevorst in Juni event. om Dr. d. W. uit de Cl. R.; Nicu-Helvoet in Aug. Dr. Esselink; Stellendam in Juli Dr. Jonker; Oud-dorp in Juni Dr. van Lammel; Spijkensse in Aug. event. om Dr. d. W. uit de Cl. R.; Mid-delharnis in Aug. Dr. Dekker; Rockanje in Juni Dr. Dekker, in Aug. Dr. Mol.

Nadat de onderscheidene quota geind zijn, gaat de assessor voor in dankzegging, en wordt door den Voorz. de vergadering gesloten.

Op last der classis

G. W. H. ESSELINK.

Scriba.

Stad a. 't H., 3 Mei 1914.

Buitenland.

Deutschland. Hertogin Wera van Württemberg, stichtster eener Gemeenschapskerk.

De «Gemeinschaften» in Stuttgart zijn een flinke schrede voort gegaan. Zij hebben tegenwoordig — zij liet ook niet officieel — eene kerk met een predikant en daarbij een groote Gemeenschapszaal, welke bij de kerk gebouwd is. Philadelphia, orgaan voor de Evangelische Gemeenschappen, geeft daarvan in No. 2 de volgende mededeeling: «De op 11 April 1912 gestorven hertogin Wera van Württemberg, die in de laatste 15 jaar een grooten lid der Gemeenschap geweest is, heeft uit dankbaarheid voor de zegenen welke God haar door hare in 1863 plaats gehad hebbende overplaatsing uit Rusland naar Stuttgart geschonken heeft, nog in hare gezonde dagen het besluit genomen eene nieuwe kerk te stichten, die den naam van «Heilandkerk» dragen zou. Op haar ziekbed stelde zij de stichtingsoorloonde op. In dit stuk is uitgeproken, dat na haar dood het Evangelische landsconsistorium in overeenstemming

met zijne Majesteit den Koning de benoeming van den predikant voor deze kerk moest doen; dat het echter haar wil was, dat alleen een geloovig predikant in Bijbelschen zin, die tegelijk een vriend der Gemeenschappen is, daarvoor in aanmerking komen zou. Tegelijk bepaald zij, dat in de Kerk een Gemeenschapszaal met 200 zitplaatsen gebouwd zou worden, welke taal ter beschikking van de Württembergse Gemeenschapsvereniging moest zijn. Deze taal mag ook gebruikt worden voor kerkelijke doeleinden, vooral voor catechetisch onderwijs; ook kunnen andere Christelijke verenigingen daarin samenkomen, als de Gemeenschapsvereniging haar niet voor hare vergaderingen noodig heeft. Den 3den December 1913 kon de kerk ingewijd worden. Het was een schoon en verheven feest, waaraan ons hoog Koningsjaar en de beide vorstelijke dochters der overledene, door hunnelijk prinsessen van Schaumburg-Lippe, deel namen. Tot predikant der Heilandkerk werd de stadspredikant Paul Götz benoemd, die als tweede predikant der Friedensparochie, van welke de Heilandgemeente afgescheiden wordt, reeds dit deel der stad als herder en leeraar verzorgde. De Gemeenschapsvereniging kan met deze keuze hartelijk verblijd zijn. Op den eersten Zondag na de ingwijding der Kerk werd de gemeenschapszaal ingewijd, bij welke plechtigheid de dochter der stichtster, prinses Max von Schaumburg-Lippe, tegenwoordig was. De leiding had rector Dietrichs, voorzitter der Gemeenschapsvereniging. Hij sprak een wijdverbreid nit en de gemeente zong: «Ik geloof, dat de Heiligen in den Geest gemeenschap hebben enz». Daarop had de begroeting door de kerkelijke besturen plaats. Hierop volgde eene bijbel-bespreking over Openb. 3:7-13, den brief aan Philadelphia. Na eenige toespraken eindigde een predikant met dankzegging.

Op denzelfde dag des avonds te 8 ure zou de eerste gewone samenkomst in de zaal plaats hebben. De zaal had men; maar zouden er ook menschen komen? Men wilde een «Gemeinschaft» stichten. Maar wie zou zich daarvoor laten vinden? De menschen in dat deel der stad gaan immers niet eens meer naar de kerk. Zoo werd door het ongelof gesproken. Maar het geloof zeide: Heeft de Heere de schoone zaal gegeven, dan geeft Hij ook de gemeenschap er bij, om haar te bezetten. En dit geloof werd bevestigd. Wij lieten huis aan huis door een broeder een gedrukte uitnodiging rond-deelen, en zie, de zaal werd gevuld. Zondag op Zondag vergaderen meer dan 200 personen rondom het Woord Gods. Wij weten, dit is slechts een uitwendig succes, maar wij vertrouwen, dat de genade en het Woord Gods aan de Gemeenschap ook vrucht voor de eeuwigheid geven zal. Op Woensdagavond komt men ook samen, en dan is de Kerkelijke Bijbellesing tegelijk eene samenkomst der Gemeenschap, daar na den predikant de lehrer der Gemeenschap spreekt. Ook gebruikt de vereniging «Het blauwe Kruis» en een Zondagschool de zaal. Zoo is nu sedert acht weken de Heilandse Gemeenschap gesticht, en wacht op een genadigen regen van boven».

GEMENGDE NIEUWS.

Vermindering van leden bij de Methodistische kerk van Engeland. In de Methodistische kerk van Engeland is in 1913 het aantal leden vermindert met 1,282, tegen 506 in het voorgaande jaar. Tegenover dit verlies staat een winst van 2,788 jonge leden. Het is verblijdend, dat de afval van de ouderen niet ten gevolge heeft dat jongeren hunne kerk vaarwel zeggen. Maar hoe is het verschijnsel te verklaren? Een Engelsch blad vraagt: «Het niet daaraan toe te schrijven zijn, dat kinderen niet zoonen van de wijs gebracht worden door de onkerkerheid op Theologisch gebied die het geloof der ouders in de war brengt? Wij voor ons meenen dat als er waarlijk geloof, althans geloof, in de kerk aanwezig is, men door de moderne prediking niet van de wijs gebracht wordt, omdat men het onder zulk eene prediking niet kan uithouden. Het feit dat in de jongste synode der Methodistische kerk 593 op de 600 leden gevonden werden, die op de benoeming van een hoogleraar die op het standpunt van de heilensdige Schriftsteller staat, niet wilden terugkomen, verklaart de afnemende van het lidental in de Methodistische kerk voldoende».

WINGKEL.

Voor Kinderen.

EEN OUD PINKSTERLIED.

Laat ons God den Vader loven,
Die den vaderen had verklaard
Dat Hij eens Zijn Geest van boven
Uit ons starten op de aarde.
Laat ons Christus 's Vaders Zoon
Die verheerlijkt is op den troon
Heeft dien Geest Zijn volk gemalen
Prijzen en Zijn eert verkonden.

Roemen wij met blijde klanken
Den gekomen Heiligen Geest.
Laat ons voor Zijn gaven danken
Uitgestort op 't Pinksterfeest.
Zoo als 't eerst Zijn vriendenhaar
Zicht en hoorbaar werd gewaar.
Gaven waar des Heeren vrienden
Al de kracht van ondervinden.

Geest des Heeren, Geest der Waarheid,
Gij tot Wien ons hart zich richt,
O bestraal ons met de klaarheid
Van Uw Godlijk, heerlijk licht.
Dat we zien wat zaligheid
Ous in Jezus wordt bereid,
Dat we Hem den Heiland roemen,
Onzen Heer en Helper noemen.

Gij kunt zwakken onderschragen
Geef wat 't harte hopen doet,
Schrijf ons 't godlijk welbehagen
Onuitwisbaar in 't gemoed.
Doe ons klaar en duidelijk zien
Wat we als schadelijk moeten vlien,
Hoe 't Uw kinderen past te handlen,
Om Uw naam ter eer te wandlen.

Leer ons recht het heil beseffen,
Dat Gods Zoon voor ons verwierf,
Leer ons 't hart tot Hem verheffen,
Die voor zondaren leed en vterf.
En verhoef Gij onze bece,
Dat wij vraag, genade en vrie.
Als de vruchten van Zijn sterven
In een vast geloof verwerven.

Gij die 't zwak geloof wilt sterken,
Toon Uw kracht in ons gemoed,
Laat ons op Uw stem steeds merken,
Hond ons staande in tegenspoed.
Wees ons licht in donkerheid
Geef dat wij door U geleid,
U wiens hulp wij steeds behoeven,
Geest, God zelf ook, nooit bedroeven!

Is het noodig dat wij kampen,
Worsten met gevaar en nood,
Doe ons pal staan in de rampen,
Overwinnen in den dood
Geef ons zulk een heilrijk lot
Door Uw gunst, drie-eenig God,
Dan wordt hier en na dit leven
U de dank en de eer gegeven.

HOOGENBEEK.

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie)

Aan de Redactie van De Heraut.

Mijnheer de Redacteur!

In De Heraut van 3 Mei wordt door U de aandacht gevestigd op hetgeen door Prof. G. van Rijnberk over de «materialistische wetenschap» wordt geschreven.

Van groote betekenis is de bekentenis: «Het lijdt geen twijfel of hetgeen men als «vrijdenkerschap» pleegt te betitelen, heeft in vele opzichten als lastige rem gewerkt op veel nasporingen, welke voornaamste schuld was, dat haar resultaten niet pasten in het kader der leiders der wetenschappelijke theorieën».

Begrijp ik deze woorden goed, dan wordt door Prof. van Rijnberk het «vrijdenkerschap» beschuldigd van door zijn dogma de nasporingen te hebben verhindert of tegengewerkt, omdat de resultaten in strijd waren met de dogmata der vrijdenkers.

Niet alleen dus werd er in dat geval geen wetenschap beoefend, maar werd de voortgang der wetenschap stelselmatig tegengewerkt, werkstaking dus niet alleen, maar ook sabotage.

Terecht wordt door U de openhartigheid van Prof. van Rijnberk geprezen.

Toch kan het daar niet bij blijven.

Wat daar Prof. v. Rijnberk nu mededeelt, werd al sedert jaren door de hoogleraren van de Vrije Universiteit beoefend.

Maar de mannen van het materialistische dogma bleven voortgaan met de lastige rem op veel nasporingen te houden, om te beletten dat de beweringen van hoogleraren der Vrije Universiteit niet als waarheid beoefenden erkend te worden. Mij dunkt, dat hierop toch wel eens de aandacht mag worden gevestigd.

Blijkens de begroting van 1911 werd voor het hooger onderwijs een som van ruim vier miljoen uitgegeven, waarvan een groot gedeelte werd besteed om zals lastige rem te werken op veel nasporingen, welke voornaamste schuld was, dat haar resultaten niet pasten in het kader der leiders».

Men zal het nu weet eens op een andere manier gaan beproeven, en weer zullen miljoenen worden verwist om straks weer «terug te willen keeren» tot wat thans wordt getracht te vernietigen. Het zal wel niet voor tegenspraak vatbaar zijn, zoo de voorstanders van de Vrije Universiteit, die van hunne belastingenpenningen zulk een belangrijk bedrag zien besteed aan de «justige rem» van «hetgeen men als «vrijdenkerschap» pleegt te betitelen», beweren recht te hebben op een deel dier gelden, opdat deze kunnen besteed worden ter beoefening eener wetenschap, die noch het moderne wondergevoel noch het antieke materialistisch dogma, maar de beginselen van Gods Woord tot grondslag heeft. Een bekentenis als van Prof. van Rijnberk zal toch wel genoeg waarde hebben om aan de Overheid duidelijk te maken, dat zij evenmin neutrale wetenschap kan doen beoefenen als neutrale opvoeding kan doen verstrekken.

Zeker zal de overheid niet kunnen nalaten om een opleidingschool te onderhouden voor hare toekomstige ambtenaren, maar daarvoor zijn toch geen drie Rijk's Universiteiten en een Gemeentelijke dito noodig.

Wij men dan nog wetenschap beoefenen, dan volgde men den weg door de Rotterdamse handelsmannen ingeslagen, en vraag als zij nu doen en als de Vereniging voor Hooger Onderwijs moet doen: ondersteuning niet de Rijk'skas.

Voor de beoefening van een wetenschap op gereformeerden grondslag is zeker veel meer te zeggen dan voor die van eene «onoverteerbare, vernieuwende en omwentelende vooruitstrevende».

Het zal wel niet zoo gemakkelijk gaan om voor de Vereniging voor Hooger Onderwijs dat recht te verkrijgen. Dr. Holwerda zal ook hier kunnen zeggen: «wij zijn zoo bovenmate eijfelijk belast».

Tot zoolang dus blijven de beijders van den Christus groepen om, nadat een deel van hun inkomen betaald is voor de wetenschap der «onoverteerbare, vernieuwende en omwentelende vooruitstrevende», nog bovendien van het hune te besteden om «het Koninkrijk Gods te zoeken en Zijne gerechtigheid ook op het terrein der wetenschap. Zal daarvoor samenwerking te vinden zijn? Sonas schijnt het alsof de beijders des Heeren het te druk hebben niet te strijden voor de rechten van de kerken, of van de Vaderlandsche Kerk.

De christenen die het hun roeping achten om voor «de Vaderlandsche Kerk» op te komen, hebben voor het Hooger Onderwijs al weinig over.

De bijzondere leerstoelen zijn in de maak. Het zou een voorrecht zijn, indien daar maar vast mee begonnen werd.

Een voorrecht zouwel voor de studenten alsov voor de christen-hoogleraren.

En de beijders van den Christus die zich bij de Gereformeerde kerken hebben gevoegd, loopen groot gevaar om ter wille van «het beding» nog jaarlijks duizenden gulden onnoodig uit te geven. En bovendien met diepinnige en oppervlakkige redeneeringen betoogen dat, zoolang aan de kerken geen recht gedaan is, men niet kan medewerken aan de Vrije Universiteit. Met dat al wordt de beoefening der wetenschap naar den eisch van Gods Woord niet behoorlijk ondersteund.

Zells is de mogelijkheid niet uitgesloten dat, door toenemende tekorten, het voortbestaan der Vrije Universiteit wordt bedreigd.

Het voortbestaan der Vrije Universiteit, d.w.z. de gave door God geschonken, opdat al wat Zijn Naam belijdt, kan samenwerken tot bestrijding «van de tegenstellingen der valscheijk genaaide wetenschap». Maar ook en vooral ons geschonken tot bevordering van de heiliging van 's Heeren Naam, dat is: dat wij Hem recht kennen, en in al zijne werken, in welke zijn almachtigheid, wijsheid, goedheid, gerechtigheid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt, heiligen, roemen en prijzen.

Het voortbestaan van de Vrije Universiteit bedreigt niet alleen zooner uit goldgebrek. Althans de eerste jaren niet, zoodat de stichters en ondergeteekende de liquidatie niet zullen beleven. Maar het voortbestaan bedreigt, omdat men niet genoeg doordrongen is van de roeping, die aan het Christendom in deze stichting is opgelegd.

De Vrije Universiteit wordt nog bijna uitlui-

tend beschouwd als een inrichting, in 't leven geroepen om gereformeerde predikanten en Christengeleerden te verkrijgen.

Het gaat ons als de Israëlieten die naar Kanaän willen om rustig te wonen en daardoor uit het oog verliezen de eerste roeping van Gods volk, n.l. te zijn een heilig volk, een verkoren volk, opdat het zou verkondigen de deugden desgenen, die het uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaar licht.

JAC. VAN OVERSTEEG.

Hooggeachtte Redactie!

Op de jongste vergadering der classis Ommen werd een oogenblik ter sprake gebracht de vraag, of naarna de classis een kort persverslag van het verhandelde in één onzer kerkelijke bladen die over het gehele land gelezen worden, zal worden geplaatst (wat tot nog toe niet geschiedde) en zoo ja, in welk. Op de volgende classisale vergadering zal daarover misschien worden beslist. Nu vind ik aanleiding in het feit, dat in het laatste nummer van *De Heraut* zelfs twee verslagen van een en dezelfde classisale vergadering zijn opgenomen, een ondertekend door den Actaris, een «namens de classis» door den Scriba, dus beide officieel (al is hier natuurlijk misverstand in het spel), om u te vragen: zonden sulke verslagen in het vervolg niet liever worden geweigerd, terwijl dan in een eventueel nieuw te openen rubriek, b.v. getiteld: «Van onze Kerkelijke Vergaderingen», uitsluitend het algemeen belangrijke uit de officiële verslagen ter kennis van uw lezers werd gebracht? De provinciale en plaatselijke Kerkboden zijn tegenwoordig zoo talrijk, dat een officieel verslag daarin zeker plaats vindt. En daar is 't meer op zijn plaats m.i., dan in *De Heraut*. In den regel behelzen de verslagen mededeeling van besluiten etc., die slechts voor menschen binnen de grenzen der classis wettende, van belang zijn. En wat van meer algemeen belang is kon door u dan in de nieuwe rubriek worden gememoreerd. In elk geval bleef dan vermelding tot zelfs van 't psalmversje dat door de broeders gezongen is, en dgl. onbeduidende dingen, ten eenenmale weg. Wellicht komt u voor andere rubrieken ruimte te kort. Welnu, handelt u naar mijn bescheiden advies, dan is er veel ruimte te winnen. Werden door uw blad alle verslagen van alle kerkelijke vergaderingen opgenomen, dan was er nog iets voor te zeggen om 't zoo te laten. Maar nu is het toch slechts een enkele classis die van de door u opengestelde gelegenheid tot opening van het persverslag gebruik maakt. Daarom zal het te minder hinderen, zoo u ook deze hier en daar nog staan gelieven boom maar flinkweg door een enkelen bijlage kapte. 't Bosch is het toch niet.

Zijn er bezwaren tegen mijn voorstel, dan wilt u die wellicht wel in een onderschrift kenbaar maken. Ik zal mij dan gaarne hierin door u laten voorlichten.

Met de meeste hoogachting en vriendelijke dank voor de plaatsing, uw dw.

C. N. IMPETA.

Afgeleid, 19 Mei 1914.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Looisaven, Herwinen, C. J. Hakman, te Holthuis (op Ameland), — Gasten, E. C. v. d. Laan, in Driessum, — Oosthagen, M. J. H. Telkamp, cand. te Hillegom, — Nieuwerkerk (Z.), T. Bouma, te Doorn, — Oosterbeem, J. Voerman, te Wierum, — Rottevalle (Fr.), E. v. d. Laan, te Onstwedde.

AANGENOMEN: Grijpkerk (Gr.), A. S. Schaafsma, te Ten Boer, — Nieuw-Leusen, C. J. H. van Dienen, te Blokzijl.

BEDANKT: Stellingma, H. Lanning, te Baarland, — Middelam, (Fr.), J. Scholten, te Roden, — Oud-Loosdrecht, R. de Jager, te Scherpenheide.

Edam, Zondag 24 Mei nam Da. van der Maat, aan wien op zijn verzoek na meer dan 40-jarigen dienst eervol emeritaat is verleend, afscheid van zijn Gemeente te Edam, Z.Ew. bepalde zijn afscheid, bij 't zwaaiw. afscheidsword tot zijn discipelen uit Joh. 14, meer bepaaldelijk bij vers 16, der Gemeente de leiding en vertroosting des Heiligen Geestes toebedrukkende in het gemeentelijk leven en in de vervulling van de door hem ledig gelaten plaats. Daarna bracht Da. v. d. Maat een woord van dank en afscheid aan den Burgemeester en andere burgerlijke autoriteiten, den afgevaardigde der classis, den Kerkeraad, de Gemeente, het Hoofd der Chr. School en vele leden van de Evangelisatie, die door hun tegenwoordigheid bewezen, dat gedurende de meer dan 25-jarige werkzaamheid van Da. v. d. Maat te Edam, door lief en leed banden der vriendschap waren gelegd.

Na den dienst sprak onderling de Moes den afscheidenden leerzame hartelijk toe namens de Gemeente, terwijl Dr. Ubink van Mookkendam dan dank en afscheidsgroet der classis vertolkte en de Voorzanger der Evangelisatie, de heer Brouwer, Da. v. d. Maat bijzonder dank bracht voor de gewichtige en belangeloze diensten, waarvoor hij dikwijls betoonde.

Nadat de Gemeente haren geliefden leeraar Ps. 121: 4 had toegezonden, eindigde deze dienst samen met het uitspreken van den hoogerpriesterlijken zegen.

Het adres van den Kerkeraad is thans: P. Mars, Scriba.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Staphorst (toez.), P. Zand, te IJsselmuiden, — Wilnis, A. v. d. Kooij, te Ouddorp (Z.H.), — Woudsend, E. J. H. v. Leeuwen, te 's-Gravenmoer, — Oosthuizen, A. H. Wefers Betink, te Veldhoven (N.Br.), — Bahr en Lathum (toez.), W. F. Jonkers, cand. te Bergenthorpe, — Luttelbroek, A. Priester, te Heenvliet (Z.H.), — Spunke, (toez.), Dr. R. Ouldberg, te Wildervank, — Andijk, G. de Boer, te Olderveer, — Kiewindte, J. D. F. van Kleffens, te Thesinge, — Zierikzee, R. G. J. Scholten, te Maasticht, — Ameide en Tienhoven, A. Lesteijn, te IJsselmonde, — Heekelingen, F. E. van Santen, cand. te Leiden, — Biersvliet (toez.), P. Krul, te Ten Boer (Gr.), — Hoogeveen (vac.-K. J. v. d. Berg), S. van Dorp, te Bodegraven, — N.-Dordrecht (Dr.), J. Roose, cand. te Leiden, — Oud-Beijerland (Ze predikantspl.), B. Batelaan, te Ouderkerk a/d. IJssel, — Veendam (toez.), J. v. Dorp, te Egnmond-Binnen c.a., — Warfhuizen (Gr.), E. L. Nauta, te Oenkerk (Fr.) c.a., — Ennst (G.), R. Bartema, cand. te Beetgumsmolen, — Drempt (toez.), Dr. K. F. Proost, te Oudekerk (N.H.).

AANGENOMEN: St. Maartensdijk, J. A. Broekers, te Krimpen a/d. Lek, — Lochum, A. R. Rutgers, te Tubbigen, — Westervoort, W. J. Val, te Biersvliet, — Haulerwijk, G. E. Aler, cand. te Rotterdam, — Schagen, J. P. de Graaf, te Zuid-Zijde (N.H.), — Heekelingen, F. E. van Santen, cand. te Leiden, — Rotterdam (vac.-wijken W. Lamers), J. van Druyvenboud, te Vlaarding, — Enter, J. Bus, hulppred. te Alphen a/d. Rijn.

BEDANKT: Bennebroek, P. J. F. van Voorst Vader, te Nederhemert, — St. Kruis (Z.) en Vlieland, F. E. van Santen, cand. te Leiden, — Oud-Schoonebeek, J. Hockstra, te Burum, — Retrachement, J. J. T. Spaargaren, cand. te 's-Gravenhage, — Delfshaven, (als hulppred.), G. E. Aler, cand. te Rotterdam, — Sittard (toez.), S. A. Baljon, te Spaarndam, — Noorden, J. Bus, hulppred. te Alphen a/d. Rijn, — Lienden (Ze predikantspl.), G. Verdoes Kleijn, te Wageningen.

Advertentiën.

Zoo de Heere wil en zij leven, hopen onze geliefde Oom en Tante
AGE FETSMAN
EN
MINTJE OFFRINGA,
te Saeck, den 3en Juni hunne
25-jarige Echtvereeniging
TE GEDENKEN.
Hunne dankbare Oom en Tantezeggers,
JELTE en WIJBRIG OFFRINGA.
Rauwerd, Mei 1914.

Heden nam de Heere na een geduldig gedragen lijden uit het midden der Gemeente weg, Mevr. de Wed.
H. RULMANN—BRANDT.
Gods wegen zijn ondoortgrondelijk!
Het is nog slechts ruim drie jaren geleden, dat de Gemeente haren getrouwen en beminden Dienaar des Woords, Ds. E. H. RULMANN, ten grave zag dalen; en nu is ook reeds zijne geliefde gade en der kinderen zorgdragende moeder hem gevolgd in de eeuwige rust.

Onze Hemelsche Vader ontferme zich over de verweede kinderen en vertrouwde hen in deze diepe smart!

De Kerkeraad der Geref. Kerk van Ermelo,
Dr. G. CH. AALDERS, Praetor,
F. BROUWER, Scriba.
Ermelo, 26 Mei 1914.

De familie van wijlen Mevrouw de Wed. J. BOUWES zegt hartelijk dank, voor de vele blijken van belangstelling, in haar smartelijk verlies.

Groningen, Mei 1914.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

Gevestigd te Leeuwarden
J. VAN DER VEEN,
Tandarts,
NIEUWESTAD 48.
Spreekuur: werkdagen 10—2.
's Woensdags 10—6.

Utrecht's Schoolhulp.

Kraachts besluit der Alg. Verg. van 25 Mei 1914, roept het Prov. Bestuur van bovengenoemde Vereeniging **JONGELINGEN** op, leden eener Geref. Kerk, bij voorkeur uit de Provincie Utrecht, die aan de **Theolog. School te Kampen** wenschen te worden opgeleid tot **Dienaar des Woords** en daarvoor geldelijke steun behoeven.

Zij, die daarvoor in aanmerking wenschen te komen, hebben zich met breedvoerige opgave van redenen **vóór den 15en Juni o.k.** schriftelijk te wenden tot den tweeden ondergetekende.

Namens het Prov. Bestuur,
Prof. Dr. A. NOORDTJIJ, Voorzitter,
C. J. PELS Jr., Secretaris,
Valkstraat 27bis.
Utrecht, 27 Mei 1914.

BOEKVERKOOPING.

H. A. VAN BOTTENBURG, te Amsterdam, zal op nader te bepalen datum in zijn nieuw veilinglokaal, **Prinsengracht 493**, in veiling brengen de
BIBLIOTHEKEN, nagelaten door wijlen Da. H. TE VELDE, te Zwartsluis, van wijlen den WelEd. Geh. Heer J. GAY, jur. cand. te Wierum, van den WelEd. Heer H. F. GANDEL, te Arnhem en andere verzamelingen. Bijvoegingen van Bibliotheken of gedeelten daarvan worden ingewacht aan mijn lokaal, **Prinsengracht 493**. Inlichtingen worden gaarne verstrekt.

Heden verscheen:
Dogmatische Fragmenten,
door
Ds. J. J. KNAP Cz.
No. II

Wat de Kerk is.

AAN HET SPIEVENSTER geeft:
De Haagsche Vergadering,
Prijs per jaarg. van 12 nummers
franco thuis f 2.50.

Uitgave van J. H. KOK te Kampen.

BOAZ-SPAARBANK
AMSTERDAM.

Hoofdkantoor: HEERENGRACHT 139.
Bijkantoor: BLOEMGRACHT 164.

Rentevergoeding 2.88 %
met winstaandeel.

COR. VISSER,

ACCOUNTANT

Lid te klas der Nation. Organisatie van Accountants

Leeuwarden - Telefoon Nos. 347 en 636

Inrichten en controleren van administraties; Opmaken van balans; Omzetten van zaken in Vennootschappen; Boekenonderzoek bij overname, associatie enz.

VAN ALLE KANTEN

komt waardering voor de ondernomen nieuwe uitgave van onzen ouden

STATENBIJBEL

VROEGER UITGEGEVEN DOOR
JACOB en PIETER KEUR

Indien u hierop nog niet is ingetekend, vraag dan eens de proefaflevering aan, welke u franco wordt toegezonden en tot niets verplicht. Maar ik ben er van verzekerd dat U moeilijk weerstand zult kunnen bieden, om onzen Statenbijbel met al zijn prachtige aantekeningen in zulk een praktisch formaat, en met zulk een heldere en duidelijke letter gedrukt, in Uw bezit te hebben!

De prijs kan daarvoor geen beletsel zijn. De geheele Bijbel is compleet in 45 afleveringen ad 25 cent, en kost dus maar:

Acht cent per week
en daarbij ontvangt U dan
drie prachtige Stempelbanden gratis.

Om alle misverstand af te snijden zij het nadrukkelijk gezegd dat deze Uitgave een getrouwe en geheel volledige herdruk is (in de hedendaagsche spelling) van de bekende Uitgave **JACOB en PIETER KEUR.**

De Christelijke pers heeft deze uitgave dringend aanbevolen.

De uitgever Koh levert keurig werk. De letter van den tekst is zeer duidelijk. Ook de kleinere letter van de aantekeningen is helder, gemakkelijk leesbaar. Het papier is niet zwaaier, maar toch stevig. De uitgever verzekert dat het is van een zuivere houtvrije stof. Niets is gespaard om deze uitgave aan alle te stellen eischen te doen beantwoorden.

BAZUIN.

Uitgave van J. H. KOK te Kampen.

Bij J. H. DONNER te ROTTERDAM zal de volgende week verschijnen:

VAN STRAK GESPANNEN SNAREN

DOOR

Ds. R. J. W. RUDOLPH,
met een kort levensbericht van den overledene door Ds. G. VERRIJ, predikant te Waarder.

MET PORTRET.

Onder dezen titel worden uitgegeven alle brieven die wijlen Ds. RUDOLPH, gedurende zijn ziekte, in de Geref. Kerkbode van Leiden aan zijn laatste gemeente schreef.

Omvang ongeveer 120 blz. Prijs 11.10 ing. 11.50 geb. Bestellingen worden nu reeds in den Boekhandel en bij den Uitgever aangenomen.

WED. JOHs. ALBERTS,

Tabak- en Sigarenmagazijn

„BILDERDIJK”,
Bilderdijsstraat 5, — Amsterdam.

Ruime sortering van goede merken in elken prijs.

ZONDAGS GESLOTEN.

Verschenen Afl. 12 van den nieuwen jaargang van het

Paedagogisch Tijdschrift

voor het

Christelijk Onderwijs.

Tevens orgaan der Vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs.

ONDER REDACTIE VAN

K. VAN DEN BERG, — A. JONKMAN.
J. Th. R. SCHREUDER en H. J. VAN WILLEN.

MET MEDEWERKING VAN

Prof. Dr. H. BAVINCK, Prof. Dr. L. BOUMAN, Prof. Dr. W. GEESINK, Prof. Dr. H. VISSCHER, Prof. Dr. J. WOLTER, Dr. S. O. LOS, Dr. RIJK KRAMER, Ds. J. L. PIETSON, Ds. J. C. SIKKEL, Ds. J. P. TAZELAAR, Dr. H. A. WESTSTRATE, K. BRANTS, H. BULEVELD, A. J. DREWES, H. J. EMOUS, J. W. ENGELKES, J. H. FRANKEN, J. GRAS, F. KALSBECK, A. A. KLEIJN, A. KLOOSTERMAN, T. v. d. KOOIJ, L. LOOIJEN, H. MILO, J. v. d. MOLEN, E. v. NIEKERKEN, P. OOSTERLEE, O. F. W. RIETVELD, A. J. SCHREUDER, S. STERNBERG, J. STRIKWERDA, W. SWINENBURG, W. UUTENBOGAARD, J. v. d. WAALS, A. WAASDORP, R. VAN WAGENINGEN, H. WEILAND, K. WIELEMAKER, J. A. WIJNVELD, B. J. WIJNVELD, C. ZIJDERVELD.

Dit Tijdschrift verschijnt maandelijks met als Bijvoegsel zes nummers van de „RECENSIEBODE”. Prijs f 2.50 per jaargang. Men verbindt zich voor den geheelen jaargang.

Uitgave van DRUKKERIJ DE STANDAARD, Amsterdam.

GRONINGSCH HYPOTHEEKBANK VOOR NEDERLAND.

BIJKANTOOR: ZWOLLE, BLOEMENDALSTRAAT 18.

DIRECTIE: M. BROUWER.
Mr. H. VAN DER VEGTE.
F. J. BOLT.

4½ % PANDBRIEVEN 100 %
4 % PANDBRIEVEN TEGEN BEURSKOERS.

UITTREKSEL UIT DE ATTESTEN OVER KERKTELEPHONEN

der

Algemeene Telefoon-Maatschappij,

voorheen RIBBINK VAN BORK & Co.,
Keizersgracht 60 - Amsterdam.

Aangelegd voor 12 personen waren er al spoedig eif die er gebruik van maakten en allen betuigen met groote dankbaarheid, dat zij zonder eenige moeite een preet van begin tot einde kunnen volgen.

Namens Kerkboden van voorn. Here. Gemeente,
(w.g.) H. M. HARINCK, Voorzitter.

Goes, 30 Januari 1913.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD.

Eerstvolgende Afvaarten naar:

PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES.

STOOMSCHIP.	Vertrek van					
	Amsterdam.	Dover.	Boulogne a.M.	La Coruna.	Vigo.	Lisabon.
1) FRISIA	3 Juni	4 Juni	4 Juni	6 Juni	7 Juni	8 Juni
2) KENNEMERLAND	13 „	—	—	—	—	—
3) TUBANTIA	17 „	18 Juni	18 Juni	20 Juni	21 Juni	22 Juni
3) ZAAFLAND	25 „	—	—	—	—	—
4) ZEELANDIA	1 Juli	2 Juli	2 Juli	4 Juli	5 Juli	6 „

1) Sneldienst voor Passagiers en IJlgoederen naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres.
2) Vrachtdienst naar Montevideo en Buenos-Ayres (Rosario).
3) Vrachtdienst naar Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro en Santos (eventueel ook naar Natal, Cabedello, Macao en Victoria).
Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den KONINKL. HOLLANDSCHEN LLOYD, Prins Hendrikdijk 131 te Amsterdam, Telegram-adres: REALLOYD, of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & Co.

Neêrlands roem!

Het is bewezen dat

Rheumatiek Remedie

het eenigste afdoend geneesmiddel is voor pijn en rheumatiek (hoe verouderd ook). Wij worden schier overladen met vrijwillige dankbetuigingen uit alle oorden des lands. Zij liggen voor ieder ter insage en afdrucken worden op aanvraag gratis en franco toegezonden. — **Rheumatiek-Remedie** is reeds wereldberoemd. Prijs per gezeelde fles 20 centonnes doos met gebruiksaanwijzing, franco thuis 60 cts. bij vooruitbetaling per postwissel of 13 postzegels à 5 cts per brief. Let op het fabrieksmerk R. R. en flesons zonder onze naam is beslist namaak en misleidend waardeloos.

Verkrijgbaar bij alle Apothekers en Drogist en bij den Hoofd-Depothouder **K. S. DE BOER - SNEEK (Holland).**

Verschenen bij W. KIRCHNER, Bloemgracht 133, Amsterdam.

SAMENWERKING

tot het welwezen van de

Gereformeerde Kerken

in Nederland.

OPEN BRIEF aan een vriend inzake de Theologische School

JAC. VAN OVERSTEEG.

Prijs f 0.40.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:
door Ds. U. Faber uit Aalsum f 67, uit Metslawier f 6.75; uit Engwierum f 3, samen f 76.75; door den heer A. Pilon te Loppersum f 66; door den heer J. C. Nauta te Workum f 44.70; door den heer H. J. Doorn uit Maassluis f 154.50, uit Maasland f 92, uit Rozenburg f 19.50, uit Schipholuiden f 14, samen f 280.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit): van de Gereformeerde Kerk te Brussel f 15.20; te Molenaarsgraaf en Brandwijk f 9.76½; te Blokzijl f 3.26; te Genemuiden f 6.55; te Hasselt f 7.10; te Kampen f 7.10; te Kampervveen f 1.21; te Langeslag f 2.25; te Oldemark f 3.29½; te Rouveen f 19.17; te Staphorst f 3.50; te Ambt Vollenhove A f 5.04; te Ambt Vollenhove B f 11.10; te Stad Vollenhove f 4.83; te Wilaum f 1.31½; te Zalk f 4.70; te Zwartsluis f 25.40; te Zwolle f 78.46½; te Kanerik f 3.30½; te Steenwijk f 23.65; te Augustinusnaga en Surhuizum f 10.80; te Buitenpost f 25.61; te Borum f 15.51; te Ee f 8.60; te Eestrum f 1.70; te Engwierum f 5.15; te Geukshlooster f 31.95; te Kollum f 26.12½; te Kooten f 4.15; te Oosterneer f 2.87½; te Twijzel f 3.10; te Veerwouderwal f 5.75½; te Westergeest f 13.05½; te Bergen op Zoom f 5.60; te Anna Jacoba Polder f 19.10; te Krabbendijke f 11.31½; te Oud Voormeer f 7.38; te Poortvliet f 3; te Tholen f 3.76; te Rilland Buth f 3; te Overtoorn f 39.33; te Hollandscheveld f 5.85; te Hoogeveen f 39.23½; te Meppel f 43.07; te Nieuweoord f 8.53½; te Nieuwlande f 2.83; te Nijeveld f 5.32½; te Ruinerwold f 16.25½; te Zuidwilde f 5.89; te Amsterdam halve collecte f 248.51.

Aan Schenkingen:
door Ds. W. F. S. van Lingen te Gerkesklooster f 1, gevonden in de collecte Boonstrootkerk f 1, gevonden in de Collecte te Wateringen f 1; door Ds. W. E. van Dijn te Bolnes van W. v. d. L. te T. f 1, van J. M. te R. f 5.

Voor het tekort:
van den heer C. Schaik te Arnhem f 10.

Voor de Medische Faculteit:
(Contributien) door den heer G. B. Holtrop te Schaar f 8; door den heer J. v. d. Velde te Joure f 8.50; door Ds. U. Faber uit Aalsum f 11.50, uit Metslawier f 2, uit Engwierum f 0.50, samen f 14; door den heer H. J. Doorn te Maassluis f 1; door den heer P. van Nes te Hazerswoude f 78.95.

Voor het Studiefonds:
van Ds. G. Ploos van Amstel te Utrum f 10.

H. W. v. MARLE Jr., Penningmeester,
Amsterdam, Keizersgracht 162.

Dit blad
Bijdragen
van dit b
Advertentie
inzending
vangen, ku

Vat ge
het nu
van zijn
morgen
dooden,
toefte hebb
op éne
taalgebruik
vermoede
over geer
Als we
lieve mo
jaren van
vreemde
ligt moe
spreekt, te
zoo ze in
sterven ni
steen licht
huis. We
spreekwij
leiden. C
laasten a
eer de e
gelaten;
geopenba
langeren
vanzelf o
wilde me
toch van
waar ook
aarde we
gesteld is
beide kan
verkeeren
weggenon
onzerkerh
Trad de
plaats. E
niet tegel
Geldt
hieruit,
sterven,
zijn, nog
rijk der o
nu gaat
stellen, a
rijk is ne
geest aa
zijn. Dez
wezen in
Jezus van
in het r
gedurend
geweezt,
dat 't zeg
zult gij
niet Aan
hemelsch
het par
alzo te
geluk en
in de S
vreeze d
niet aan
den sta
en bleef
Tweeden
geloof, t
maar, de
geval nie
sterft nie
de Zoon
Gods tot
hij in
zelve
dienstkn
hij alzo
dienstkn
gehoorza
ja, tot fi
op de a
Gods mi
in de v
anders
zelfbepe
knechtg
van geer
Het on
kon in
zieldel
meer, t
Maar z
zijn pe
stijgen
tegelijk
Schrift.